

Дејан САВОВСКИ

ФИЈАСКО НА БЛИСКИОТ ИСТОК

Последнава деценија светот се соочува со нови безбедносни предизвици, кои несомнено ја загрозуваат глобалната безбедност. Сведоци сме на појавата на тероризам во досега невидени размери и сила. Ова особено се однесува за Блискиот Исток, кој дали од геополитички или од геостратешки аспект секогаш се дефинира со неколку збора - војна, нафта и непризнавање. Голема вина за сè ова има западното влијание во исламскиот свет, кој само го има продлабочено конфликтот меѓу световните и религиозните концепции на политичките случувања. Проблемите на овој средоземно-морски или т.н. левантски спор е вековен, речиси митски. Прво Римјаните, потоа крстоносците, Османлиите, Французите, Британците, Американците, отсекогаш се обидуваа да воспостават доминација.

Но, и денес ништо не е променето. Посебен шлагворт на сè ова му дава Израел, кој од арапска гледна точка сè уште претставува последен остаток од колонијализмот на Блискиот Исток. Нерешеното палестинско прашање несомнено придонесе за појавата на интифадата, која почна како револт на младите Палестинци, а прерасна во големо движење за најпосле израелската Влада да прифати директни преговори со Палестинците на Мадридскиот мировен процес, каде неколку години подоцна почна имплементацијата на ограничена автономија во областите на Јерихон и на Газа.

Доколку ја анализираме состојбата на Палестинците од социјален аспект, кои се ограничени да живеат на релативно мал простор, а имаат неверојатно висока стапка на демографски раст, станува јасно дека, меѓу другото, тука лежи и причината за појавата на конфликтот. Од друга страна, пак, како заеднички именител на званичните политики на најголем број арапски земји во односот на Израел, е негово непризна-

вање, особено од Иран и од неговите екстремни експозитури - Хамас и Хезболах, чиј начин на бојкот се манифестира со континуирана војна и уништување.

Но, сепак стратегиски основ за конфликтите претставува нафатата. Израел во сојузот со САД се покажа како добар партнер во таа симбиоза за заштита на економските и на националните интереси, но поради својата изолираност не претставува погоден мост за дол-

тичкиот исламизам. Тоа претставува доказ за длабочината на апсурдноста во која западна арапскиот национализам. Новото "златно" доба на фундаменталниот ислам нема да се роди во брдата на Авганистан, туку во разурнатата земја на Садам или во земјата на вечниот џихад - Иран.

Во спрегата на овие тешко решливи, нејасни и комплексни проблеми за многумина аналитичари, како и за јавноста, особено онаа во САД, како најголема опасност која може да ги загрози не само

демократските процеси, туку и светскиот мир, секогаш се наоѓаат арапските земји, особено Иран и неговите нуклеарни амбиции, за кои се тврди дека излегуваат од контекстот на меѓународните договори за неширење и пролиферација на атомската уништувачка моќ. Според последните анализи, Иран ги игнорира забраните и апелите од меѓународната заедница и продолжува да го развива нуклеарниот индустриски капацитет. Гледано од космополитски аспект, легитимни се заложбите на западните сили за целосна меѓународна изолација на оваа држава, сè додека нејзиниот тоталитаристички систем се експонира како најголем противник на демократските процеси. Но, од политичка призма јасно е дека зад сè ова стојат западните интереси во регионот. Настаните од 11 септември дефинитивно ја исцртаа линијата меѓу старите и новите војни. Тие беа претставени во различно светло, иако актуелната политика се обидуваа да ги претстави идните закани и повредливоста на националните интереси. Бушовата администрација ја обвини Ал Каида и можеби располагајќи со сигурни докази за тоа кој беше одговорен за ужасот и презеде акција. Советот за безбедност на ОН усвои некаква резолуција и Авганистан доби нова воена кампања. И тогаш никој не побара оправдување за тоа колку одговорот беше соодветен. По сè изгледа никој не сакаше да биде против гневот на големиот вујко Сем или еднострано сочувствуваа со него.

**ЧОВЕКОВАТА СПОСОБНОСТ ЗА ПРАВДА
ЈА ПРАВИ ДЕМОКРАТИЈАТА МОЖНА.
ЧОВЕКОВАТА СПОСОБНОСТ ЗА
НЕПРАВДА ЈА ПРАВИ ДЕМОКРАТИЈАТА
НЕОПХОДНА.**

готрајна соработка. Имено, едно е сè појасно, арапските влади не се подготвени да се интегрираат, ниту се способни да се обединат врз основа на солидарност ниту, пак, имаат капацитет да соработуваат за да ја поразат ционистичката држава Израел. Од оваа точка па натаму панарапскиот национализам почнува да губи пред налетот на поли-